



Marie a Marta

Kázání Martina T. Zikmunda 13. neděli po Svaté Trojici, dne 14. září L.P. 2003 na Královských Vinohradech.

Text: L 10, 38–42

Sestry a bratři,

minulou neděli jsme slyšeli podobenství o milosrdné akci Samařanově. Dnes navazujeme na to, co bylo řečeno, setkáním Ježíšovým s Marií a Martou. Evangelista Lukáš spojuje tyto texty k sobě, a je zřejmé proč. Zatímco v prvním případě má Ježíš co činit se zákoníkem v Písmu kovaném, který navíc dokáže rozlišit jádro zvěsti od periférie, s mužem schopným studovat, mluvit i naslouchat, v druhém případě Ježíš naráží na Martu, která je naopak celá žhavá posluhovat a vymýšlet, co je ještě potřeba přinést mu ke stolu. Přirozeně pak Pán onomu studentovi klade za vzor člověka pohotového k soucitu a praktické pomoci, extravagantní a příliš ustarané ženě pak její sestru, jež byla dychtivá slyšet Ježíšovo slovo. Tyto dva příběhy, jeden vymyšlený (podobenství) a jeden skutečný, se doplňují a je potřeba vidět je ve vzájemné souvislosti.

Už v raném středověku totiž sílila tendence tyto dva důrazy rozpojit. V onom podobenství byl spatřován model aktivního života ve světě (*vita activa*) a v Mariině příkladu byl shledáván předobraz rozjímavého života v odloučenosti od společnosti, tedy pravzor klášterního života (*vita contemplativa*). Takto vykládal tyto oddíly např. papež Řehoř Veliký, významný starokřesťanský buditel, organizátor církevního života a iniciátor tzv. gregoriánské reformy. Vůči tomuto výkladu se však celou vahou své osobnosti postavil Jan Calvin, reformátor města Ženevy a otec reformovaného protestantismu. Ten nepochyboval o tom, že scestný výklad tohoto biblického místa pervertoval vše, co se nám vybavuje pod pojmem rozjímavý, kontemplativní život. Zhoubné na této středověké praxi bylo především to, že tzv. kontemplativní život se stavěl nad život aktivní, život v kláštrech byl ceněn víc než život ve světě, v rodině, v zaměstnání. Zatímco evangelista Lukáš klade tyto dva příběhy vedle sebe, aby se vzájemně vyvažovaly, středověký ideál tyto dva důrazy, důraz na soucit a praktickou službu bližnímu na jedné straně a důraz na slyšení slova Ježíšova na druhé straně, od sebe oddělil a každému

vymezil své místo. Jedni mají sloužit a druzí mají rozjímat, přičemž způsob života těch prvních je hodnocen jinak než způsob života těch druhých.

Sestry a bratři, je jedním z trvalých vkladů reformace, že tuto nevyváženost dvou křesťanských životních stylů odmítla. Život má být podle reformace z jednoho kusu. Na druhé straně se však za reformace důraz na rozjímavý život upozadil až příliš, takže se — žel — s vaničkou vylilo i dítě. Dnes se znovu probouzí v lidech touha zastavit se uprostřed ruchu a nepokoje života moderní společnosti a někteří mladí i starší lidé ze západní společnosti hledají v rozjímavých tradicích buddhismu a jiných východních náboženství zakotvení svých životů. Neznamená to však nezbytně odklon od křesťanství a od odpovědnosti za společnost. Je celá řada mladých i starších lidí (také u nás), kteří touží strávit nějaký čas v klášteře či v ašrámu a pak se znovu vrátit do svého aktivního života. Nedávno jsem oddával mladého muže, který těsně před svatbou strávil několik měsíců v buddhistickém klášteře, aniž by měl úmysl či chuť zůstat déle, než pokládal za nezbytné. Ano, také v klášteře si je možno něco důležitého osvojit právě pro pozdější život ve společnosti uprostřed ruchu rodiny, práce, sboru a obce. Samozřejmě i v ašrámech se projevuje zemitá člověčina, ani zde nejsme chráněni před různými návnadami toho zlého, ale přesto může mít takové místo celkově vzato blahodárný vliv pro okolní svět. Příkladem je třeba ekumenické společenství ve francouzské vesničce Taizé. Zde žije komunita mnichů pocházejících z různých částí světa a také se sem z různých koutů světa po celý rok sjíždějí mladí lidé, aby zde načerpali sílu, inspiraci, pokoj. Někteří ani nevědí, proč přijíždějí. Mnozí z nich se pohybují na hranicích víry či ještě před jejími branami. Ale cosi je na této komunitě a na tomto místě přitahuje. Mimochodem: kánony, které zpíváme také na Vinohradech při slavení Lidské liturgie a které se tak rozšířily po Evropě, pocházejí zpravidla z tohoto místa a svou jednoduchou latinskou předlohou (snadno přeložitelnou a zapamatovatelnou) spojují příchozí z různých zemí i církví.

Rekábějci, o nichž jsme slyšeli v 1. čtení, byli původně ne-Izraelci. Přidali se však k Izraeli a osvědčovali velmi horlivě svou víru v Hospodina. Chtěli se svým způsobem života chránit všech pokušení baalovského modlářství. Proto nejprve žili kočovně jako pastevci. Odmítali se usadit, pěstovat vinnou révu a pít víno. Prorok Jeremjáš je klade judským za vzor. Na rozdíl od Rekábějců padají prorocká slova ve vlastním lidu na neplodnou půdu. Judejci jsou tvrdošíjní a nechťejí nic slyšet o pokání a životě s Bohem. Nenaslouchají jako Rekábějci Božímu Slovu. Jsou příliš usazení, zatvrdlí a uzavření vůči jakékoli změně svého stereotypu. Slovo pokání jim nic neříká. „Proto Hospodin zástupů, Bůh Izraele, praví toto: Hle, uvede na Judu i na všechny obyvatele Jeruzaléma

všechno zlo, jež jsem proti nim vyhlásil, protože jsem k nim mluvil, a neposlouchali, volával jsem na ně, a neodpovídali.“

Ježíš přišel do jedné vesničky blízko Jeruzaléma navštívit sestry Marii a Martu. V evangeliu podle Jana je tato vesnice nazvána Betánie. Tam se též dozvídáme, že jejich bratrem byl Lazar, jehož Ježíš měl rád a na němž demonstroval svou moc nad smrtí, když ho vzkřísil k životu. V Janově evangeliu se povahy obou sester zcela shodují s tím, co nám vykresluje Lukáš. Tam také Marta obsluhovala, zatímco Marie vzácným olejem z nardu pomazávala Ježíšovy nohy a utírala je svými vlasy — pomazání olejem zde naznačilo Ježíšovo mesiášství. U Lukáše Marie nedělala nic, jen seděla u Ježíšových nohou a pozorně naslouchala jeho slovům. Touto hledačskou dychtivostí prokázala Pánu větší čest než Marta, která nevěděla, kdy má s přípravami skončit. Marie naslouchala, a tím si dle Pána vyvolila svůj díl, svou porci, svou stránku, o kterou nepříjde. Neboť člověk je živ nejen chlebem, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.

Marta to myslí dobře. Obsluhuje. V řeckém textu se doslova praví, že slouží (diakonein), počíná si jako diakonka. A přece v tuto chvíli to trochu přehání. Pro samou starost kvůli jídlu ztrácí soustředění na to, co jí Pán přináší. A ještě si na té své službě poněkud zakládá. Vyvolává ještě Marii, ať jí pomůže, a vůbec jí nedochází, že by hosta musela nechat samotného, ano, že ten host nepřišel proto, aby byl obsluhován, ale aby on sám sloužil. Měl pro ně slovo, měl pro ně poselství, přišel je navštívit, nikoli ztrácet čas čekáním na hostině o mnoha chodech, kdy se mysl pak zaměstná i unaví samotným konzumem. Ježíšovi nechyběl smysl pro hostinu. Vždyť samotné království Boží přirovnal k hostině.

Tyto hostiny však měly smysl v tom, že se v nich dalo a vytvářelo společenství lásky a pokoje. Martina přehnaná péče v nepravou chvíli společenství s hostem naopak nevhodně rušila.

Které ze sester spíše odpovídá naše situace? Zdá se nám, že se podobáme více Marii, anebo její sestře Martě? Za oběma přišel Pán. Každá z nich snad měla i jinou povahu. Možná byla Marie spíše introvertní a Marta extrovertní. Ale je Boží slovo určeno jen lidem určité povahy? Obrací se evangelium jen na některé lidi?

Ježíš opáčil vyčítavé Martě slovy: „Marto, Marto, děláš si starosti a trápíš se pro mnoho věcí. Jen jednoho je třeba. Marie volila dobře; vybrala si to, oč nepříjde.“ Doslova zde Pán mluví o tom, že přehnaná péče vede Martu k nepokoji, že ji zneklidňuje, že se zbytečně trápí. Milí přátelé v Kristu, kolika věcmi podružné hodnoty se naše mysl zneklidňuje? Není to tak vždycky nutné. Přijměme toto slovo Páně jako povzbuzení ve víře, jako pozvání k dalšímu naslouchání Slovu života. Dobrou stránku jste vyvolili, sestry a bratři, když přicházíte do nedělního shromáždění, když se vám neděle stala dnem Páně. Už v tom, že

jsste vážili cestu na bohoslužby, se ve vás projevuje kus Mariiny naslouchavé odevzdanosti Pánu Ježíši.

Martina starost o hosta je v zásadě dobrá. Na jiných místech k tomu také Písmo vybízí. Naše věřící mysl musí sama rozpoznávat, kdy je na místě starání se a kdy se máme zastavit a naslouchat. Je čas akce a čas modlitby, čas pro diakonii a čas pro učednický dychtivé vysedávání u nohou Mistra, který vyučuje. My sami musíme zvážit, jak tuto rovnováhu v životě udržovat, abychom nebyli ani jako zákoník, který si snad až příliš liboval ve spekulativních otázkách, ani jako Marta, pro niž přehnané obsluhování u stolu bylo překážkou soustředěnému naslouchání. Tomu prvnímu platí příklad Samařana a Ježíšovo strohé: jdi a objednej také tak. Té druhé zase příklad Marie a pobídka, aby už přestala obskakovat hosta, sedla si a naslouchala.

Ježíšův vzkaz Martě je uvozen větou, která se stala slavnou: „Jen jednoho je třeba.“ Pochybné, nesprávné, až úsměvné výklady vypovídají o tom, že Ježíš zde myslí na chod při stolování. Stačí jeden chod, není třeba chystat hostinu o více chodech. Jistě v tuto chvíli však na žádnou hostinu nemyslel, vždyť volal Martu od příprav k naslouchání. Ježíš zde nemyslel na jídlo.

Podle kralického znění „Jednohoť jest potřebí“ nazval Jan Amos Komenský svou působivou knížku ze závěru svého života. Napsal ji v 77 letech a uložil do ní vše, na čem mu záleželo. Nedávno zesnulý profesor Luděk Brož ji znovu přeložil a nazval: „Jedno nezbytné“. Nové vydání s novým překladem je k dostání v Kalichu v Jungmannově ulici. Myslím, že nám může být pomoci. Komenský zde pojednává také o roztékanosti myslí a vyslovuje se proti tomu, abychom věnovali stejné úsilí a stejnou starost věcem důležitým i nedůležitým. Právě pro život v dnešním světě, v němž člověk čelí mnoha nejrůznějším podnětům, může být tato příručka skvělým průvodcem. Uvedu z původní verze krátký úryvek.

Nebo musím-li vskutku něco zaříditi podle své vlastní rady, nebude to rada jiná než ona, kterou mi dal Kristus: abych spokojuje se jedním potřebným všechny věci nepotřebné od sebe vzdaloval nebo spíše spálil podle hrdinného příkladu Alexandra Velikého. O tom totiž píše Plutarchos, že když se chystal na pochod do Indie a viděl, že vojsko táhne pomalu, jsouc obtíženo kořistí perskou, spálil povozy své i svých přátel (vlastnoručně přiloživ oheň). Jeho příkladu následovali vojáci a rozdělivše vše potřebné mezi nuzné a spálivše ostatní, naplnili Alexandra i samy sebe bojechtivým zápalem.

Ježíšovo slovo: „Jen jednoho je třeba“ je míněno osvobodivě. Všechno v životě nemá stejnou hodnotu. Chystání nedělního oběda v době bohoslužeb nemá stejnou cenu jako účast na shromáždění. Je úkolem víry, abychom v těchto věcech dokázali rozlišovat. Náš Pán nás osvobozuje k takovému životu, který slovy Jana Amose Komenského v narážce na

Alexandrovo tažení na východ, směřuje k „nebeské Indii“ (kapitola X). Je-li před námi tento cíl, pak má cenu se zaměřit především na to, co nás k tomu cíli přiblíží, co nás k němu dovede. Svíce nohám mým jest slovo tvé a světlo stezce mé.

Amen.

Konvent

V sobotu 6. listopadu se sešlo ve smíchovském sboru první zasedání 52. konventu pražského seniorátu Českobratrské církve evangelické. Dlouhý název zřídka znamená světodějnou událost, a od setkávání církevních grémií koneckonců neočekáváme prorocká vystoupení.

Ani na Smíchově se nic podobného nestalo. Toto zasedání bylo volební — hlavním úkolem bylo zvolit nového seniora a seniorátní výbor, poté co byl předchozí výbor decimován volbami do celocírkevních orgánů na minulém synodu. Dosavadní senior bratr Tomáš Bísek po několika letech obětavé služby odmítl nadále kandidovat.

Novou seniorkou byla zvolena Lýdie Mamulová, která se tak stala první seniorkou v naší církvi.

Předsedkyní konventu jsme zvolili Evu Halamovou.

Z podnětů ze sborů vzbudil rozsáhlejší diskusi jen návrh na zřízení komise, která by se věnovala problémům farářských rodin. V rozhovoru se nepodařilo objasnit náplň práce této komise, takže návrh neuspěl. Ukázalo se však, že otázky postavení „paní farářových“, manželů-farářů bydlících v jednom sboru i postavení rozvedených farářů vnímáme jako otevřené a mnozí touží, aby se o nich vedl v církvi otevřený a uspořádaný rozhovor.

Konventuálové se rozešli v přátelském duchu a někteří nezapomněli poděkovat smíchovským za přijetí, a dokonce nabídli pomoc při úklidu modlitebny.

Jakub Šilar

Je Bůh milosrdný?

Druhý listopad je v kalendáři zapsán jako Památka zesnulých. K tomuto tématu bych mohla zmínit jeden prožitek.

Můj tatínek neměl lehký život, a ani jeho poslední dny nebyly lehké. Když už jsme viděli, že to jsou opravdu dny poslední, bylo na mně, abych to sdělila sestře. První její reakcí bylo, že ho Pán Ježíš jistě uzdraví. „Neuzdraví, Libuško, tentokrát už ne“, řekla jsem jí. Opřela se o mne a začala plakat. Po chvíli pak povídala: „Ale Pán Bůh k němu byl a bude milosrdný.“

Těšila jsem ji, ale najednou jsem v duchu začala s ní polemizovat. Že by toho milosrdenství bylo nějak moc? Za války tatínek ztratil ženu

a dvě děti. Pravda, dostalo se mu náhrady, i z druhého manželství má děti, ale bolest zůstává. A pak... já mám postiženou vnučku, sestřin manžel je invalidní, a ani bratrův syn není bez problémů. Na jednu rodinu je toho docela dost — říkala jsem si.

Tatínek zemřel. V neděli jsem pak přijela, seděly jsme se sestrou na gauči v pokoji, kde dodýchal, poplakávaly jsme a sestra mi najednou povídá: „Než tatínek zemřel, řekl: Pamatuj si, že Pán Bůh je milosrdný. Vždycky si to pamatuj.“

Tatínek to řekl mé sestře, ale cítila jsem, že to bylo určeno mně a mým pochybnostem. Ta věta byla poselstvím a svědectvím, prožitým a vyzkoušeným, kterého se mi dostalo v pravou chvíli a z pravých úst. Po ní už mi o Božím milosrdenství pochybovat není možné.

Neh. 9, 7: Ty jsi Bůh ochotný odpouštět, milostivý a soucitný, shovívavý a nesmírně milosrdný.

Jarmila Filipiová

Bobule, jablka, slepičí polévka a styčné body

Až v polovině listopadu vykoukla ze složky s poštou pozapomenutá obálka s článkem, který se s několikadenním odstupem ohlíží za rodinnou neděli 5. října t.r. S díky za něj a omluvou autorce za zpoždění uvádíme jeho podstatnou část.

Výzdobu stolu Páně připravila sestra Krupičková. Jako výraz díkůčinění za úrodu dala místo obvyklé vázy s kytičkou keramickou mísu s velkými hrozny, od níž se vinuly červené listy psiho vína s černými bobulemi, které doplňovaly dojem nevšední výzdoby. Sestra Krupičková mi prozradila, že šla do lesa a tam přemýšlela o tom, jakou výzdobu stolu Páně by zvolila. Při hledání inspirace našla 3 kila hub, které byly letos vzácnou kořistí jinak i velmi zkušených houbařů.

Nedělní oběd byl jako vždy připraven s velikou láskou. Na stole byla krásná červená panenská jablka. Pro ty, kteří špatně koušou, byla nakrájena na drobné kousky. Milá pozornost. Slepíčí polévka měla pečlivě na kostičky nakrájené kousky měkkého masa a zeleniny. Jak mi prozradila jedna sestra, spolu s jinými den předtím pečlivě obíraly kosti a krájely maso. Následovaly plné mísy s různými zákusky

Dle mého mínění je třeba prohloubit vzájemné rozpravy mezi mladými a staršími členy sboru. Snad by se našly styčné body, které by přispěly k hlubšímu poznání a pomohly vtáhnou členy do sborového života. Ke spolužití různých generací tato neděle rozhodně přispěla. Vždyť mnozí se mohli svěřit s tím, co je trápí nebo z čeho mají radost — což při bohoslužbách není možné. Že byla neděle doopravdy rodinnou, zdůraznila i malá děcka, která si během přednášky a rozhovoru přicházela sednout na klín rodičů.

Anna Wirthová, 7. října 2003

O naději nad ději

Rozhovor a Alenou Zikmundovou.

V těchto dnech si připomínáme nedožitých 100. narozenin paní Naděje Hromádkové, rozené Luklové. Povězte, prosím, něco o její vinohradské rodině.

Maminka (NLH) se narodila na Vinohradech, kde vyrůstala jako 3. generace v reformovaném sboru. Její dědeček, Antonín Dvořák, byl nejen stavitelem, který se zasloužil o mnoho domů na Vinohradech — včetně Korunní 60, ale byl i několikaletým kurátorem ještě v Čermákově ulici. Jeho rodina nebyla z církve, ale on byl pokřtěn a stal se členem reformované církve, pietistickým, ale velice přísným. Babička Dvořáková pocházela z katolické rodiny z Michle. Dvořákoví měli tři dcery (Boženu, Marii a Růženu), jež se v roce 1903 vdaly během půl roku; všechny tři si vzaly lékaře, kteří chodili do Jeronýmu (Josef Šimek, Josef Svoboda a Adolf Lukl). Pak bydleli na Vinohradech. Dědeček Adolf Lukl se narodil v r. 1874 v Nosislavi, též do reformované rodiny, gymnázium studoval v Kolíně u Čeňka Duška. Je možné, že se již tam seznámil se svými švagry; Josef Šimek pocházel z Prosetína a Josef Svoboda ze Starého Kolína.

Rodina byla až asketicky vedená, nekouřilo se, netančilo, nepil se alkohol, neděle se přísně dodržovala; byli přátelé s Janem Karafiátem, chodili za ním na Smetanku a pak pěšky do Bubenče. Dědeček Lukl byl gynekologem, ordinaci měl v Budečské ulici. Byl činný v mnoha spolcích a organizacích, především v Kostnické jednotě. Babička byla velice energická a schopná žena, ale dědeček nechtěl, aby byla veřejně činná, takže se věnovala převážně rodině, kde dlouho měla velení.

Dědeček Dvořák postavil velikou vilu v Senohrabech, aby celá rodina byla pohromadě i o prázdninách. Ve veliké prosklené jídelně stál klavír i harmonium. V neděli dopoledne se všichni obyvatelé vily sešli ke službám Božím — rodina i veškeré služebnictvo, kázal Adolf Lukl, Josef Svoboda, Josef Lukl Hromádka nebo Jan Amos Pellar. Luklovi měli tři děti, z nichž Naděje byla nejstarší. Druhý byl Pavel (*1905, †1995), který vystudoval medicínu a stal se profesorem vnitřního lékařství nejprve v Hradci Králové, pak v Olomouci. Třetí byla Eva (*1909, psychologka), která se provdala za faráře Jana Amose Pellara, s nímž byla v Přelouči a pak čtyřicet let v Hradci Králové. Nyní v 94 letech žije v domku se synem ve Vysoké n. Labem.

Jak se patricijská rodina Luklových — a jak vaše maminka — tvářila ve 30. letech na levicové důrazy mladého Josefa Hromádky?

Maminka svého manžela velice milovala, byl pro ni skutečným garantem, takže se s jeho názory ztotožňovala. Také Luklovi si JLH velice vážili. Setkávali jsme se spolu v neděli odpoledne a večer (maminka s babičkou snad denně) a dědeček Lukl vždy debatoval, spíš provoka-

tivně, aby slyšel tatínkovy argumenty. Nikdy jsem mezi nimi v dětství nezaznamenala nějaké napětí. Snad jedině mamčin bratr Pavel byl kritičtější, tehdy i potom.

Jak prožila vaše maminka americká léta? Neměla/neměli jste obavy z návratu? Jaký pak byl pro vás návrat do Československa?

Když jsme odjeli z Čech (bylo to 22. 4. 1939), poprvé si musela poradit doma sama bez maminky a bez služebné. Dokázala to a s radostí nám všem vytvářela domov. Ne že by byla jen v domácnosti, měla množství zájmů, pěvecké sbory, Women's College Club, War Relief a samozřejmě křesťanskou službu ve sboru. V Americe rozkvetla a získala sebevědomí. Princeton byla oáza, v semináři jsme se cítili jako jedna velká rodina: profesori a jejich rodiny i studenti. Byla to pro nás všechny formující léta (aspoň pro nás ženy!). S váháním a obavami se pak v r. 1947 vracela zpět do Prahy. Vlastně se, maminka a sestra, ani vrátit nechtěly. Já jsem byla na tatínkově straně, že se vrátit máme... Proto jsem si po návratu nemohla stěžovat. Nebylo to pro žádného z nás lehké. Nedávno mi má sestra řekla, že se s tím vyrovnala až v roce 1968. A já teprve po návštěvě USA v 1989. Pro maminku to bylo velice těžké po všech stránkách.

50. léta dnes vnímáme jako léta útlaku. J LH se jimi pokusil projít s pozitivním vztahem k režimu, který považoval za naplnění dějinné nutnosti. Jak se toto jeho úsilí projeví doma, jak se k němu stavěla vaše maminka?

Opět mohu jen opakovat: tatínkovi a jeho moudrému úsudku jsme všichni velice věřili. Když jsme se vrátili z USA a maminka byla opět vystavena babiččině řídicí úloze v rodině, ještě víc se přimkla k tatínkovi. Sdílela s ním porozumění socialistickému úsilí a možná se stala trochu fanatickou obdivovatelkou SSSR. Rozhodně víc než tatínek, který byl realističtější. Otec byl v mládí i později hodně ovlivněn Dostojevským a usiloval o pochopení ruské pravoslavné duše. Maminka byla dobrou hostitelkou a věru k tomu měla příležitost: jak v USA, tak pak v Praze přicházeli a přijížděli k tatínkovi návštěvníci, významné osobnosti i studenti. Tatínek je vždy zval na oběd, večeři nebo aspoň na čaj. Maminka to dělala ráda, s velkou noblesou a radostí, cítila k této službě povolání. A služba byla v její výchově vždy na předním místě. Když jsme přijeli do ciziny, nabádala nás, abychom se sestrou vždy volily spíš službu druhým než sebeprosazení. Také jí šlo o mravní čistotu, hlavně v lásce — to se k ní chodili radit studenti z bohosloveckého semináře. Měla ráda děti a vnoučata ji milovala. Všichni jsme rádi jezdili „na domeček“ do Janských Lázní. Otiskla tam svou vstřícnou a milující stopu. Po tatínkově smrti maminka zůstala nasměrovaná levicově a po roce 1989 se již moc neorientovala. Ale to bylo těžké pro všechny.

Co pro ni znamenal vinohradský sbor?

Maminka byla na Vinohradech pokřtěná i konfirmovaná. Zde měla i duchovní zakotvení. V Princetonu sice aktivně pracovala v 1.st. Presbyterian Church, ale zdejší sbor se jí po návratu stal druhým domovem. Nejenže se účastnila pravidelně nedělních bohoslužeb. Ráda navštěvovala biblické hodiny, za faráře Jerieho, Moravce, Otřísala a stihla i Duse. Když byla u nás na návštěvě, snažila se přijet do Prahy včas, aby stihla biblickou. Byla též členkou křesťanské služby a zpívala v pěveckém sboru, který vedl Zdenek Coufal. Měla radost z toho, že se učili nové písně. Jelikož byla velmi hudebně nadaná a měla vynikající sluch i techniku, suverénně zpívala alt a často doprovázela shromáždění na klavír. Hrávala na klavír čtyřručně, s Annou Máchovou Heryánovou, s JUDr. Jarosem ve Vsetíně. Se svým bratrem Pavlem se několikrát v roce sešli jen proto, aby spolu hráli na cello a klavír. Hrála také na kytaru, v mládí byla skautka a její oddíl Vretenušek se scházel až do smrti posledních. Pěkně navíc kreslila a moc jí bavilo zařizovat byt. My jsme se s Vojtou často stěhovali a já jsem samozřejmě měla své názory na zařizení bytu a umístění nábytku. Časem — ne hned — jsem většinou musela dát za pravdu mamince.

Ptal se Petr Sláma, listopad 2003

Rozměr křesťanské služby

Několik poznámek k činnosti křesťanské služby v našem sboru.

V těchto několika řádcích, věnovaných křesťanské službě (KS) v našem sboru, bych chtěl především poděkovat všem sestrám, které v ní pracují podle svých možností a sil.

Je to služba neokázalá, a přitom tak potřebná: návštěvy starších a nemocných, charitativní pomoc různého druhu, příprava pohoštění (vytváření zázemí) pro rodinné neděle a další činnosti.

Zároveň bych rád podtrhl, že tato služba není svou podstatou předurčena jen pro ochotná srdce a dělné ruce sester. Také bratři jsou do této služby povoláni a mohou v ní najít své uplatnění. Nemyslím jen na potřebu občasných odvozů starších lidí na bohoslužby (díky za ně!), ale také na lecjaký nápad v oblasti dobročinnosti či pomoc s vařením na rodinnou neděli. Vždyť ve dvou se to lépe táhne. Není proč pochybovat, že muži rádi přiloží ruku k dílu, neboť čas, kdy ženy obletovaly muže a obsluhovaly je, se nenávratně ztrácí v minulosti. O to spíše to platí ve sboru.

Ve sboru se děje ještě další služba, ke které se nedostává dost dobrovolníků: příprava čajů, káv a občerstvení před nedělní bohoslužbou. Nevelký kruh ochotných sester, které se v této práci střídají, potřebuje doplnit. Tu je místo nejen pro muže a další ženy, ale také pro mládež. Sborová sestra, která propojuje tuto věkovou skupinu s poradním

odborem křesťanské služby, ráda zájemce zaučí.

Křesťanská služba je v zásadě personálně neohraničená. Konají ji také lidé, kteří žádný poradní odbor KS nenavštěvují. A přece diakonie (služba potřebným) patří od prvopočátku k systematizovaným aktivitám křesťanských sborů. Vzpomeňme jen na volbu diakonů, o níž se píše ve Skutcích apoštolských. V reformované tradici již od dob Calvinových zaujímal sborová diakonie stejně vážené postavení ve sborech jako presbyterstvo. Jako každá řádná činnost církve potřebuje i KS svůj nezbytný řád. Podle řádů naší církvi schválených mají být členové KS potvrzováni staršovstvem. Proto má existovat jakýsi seznam členů KS, podobně jako existuje seznam členů staršovstva. Naše staršovstvo rozhodlo, že kruh členů KS bude obnovován (či znovu potvrzován) každé tři roky. Ani za těchto okolností však nebude kruh KS uzavřen dalším zájemcům v kterékoli době. Budeme vděční za pomoc všech ochotných sester či bratrů v jakékoli záležitosti *bez ohledu na to, zda náležejí mezi řádné členy KS, či ne*. V této záležitosti jde jen o to, aby ve sboru působila skupina lidí, která bude za činnost KS jmenovitě odpovědná.

Ta věc má ještě další rozměr. Byli bychom rádi, kdyby členové KS byli ke své činnosti vysláni celým sborem při bohoslužbách. Sem patří slib členů KS, jenž svým obsahem odpovídá slibu sborové sestry (je obsažen v prvním dílu Agendy ČCE). To si nelze představit bez přímluvných modliteb celého sboru za činnost KS a konkrétně za ty, kteří jsou v našem společenství za tuto službu odpovědní. Prosim členy sboru, aby tyto modlitby vysílali k Pánu Bohu i ze svých domácností. Neboť nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo se namáhají stavitelé.

Martin T. Zikmund

Historie vinohradského sboru XIII

Z částky za prodej budovy Na Kozačce uhradilo staršovstvo půjčku, která na této budově ještě vážla (13.000 K s příslušenstvím) a mimo to splatila k 30. květnu 1908 40.000 K, takže sbor dlužil Zemské bance 190.000 K k umoření v padesáti letech. K 1. květnu bylo zpracováno celkové vyúčtování stavby a usneseno, aby členové stavební komise a revizoři zvolení zastupitelstvem vyúčtování přezkoumali. Zastupitelstvo na schůzi v prosinci 1908 schválilo konečné vyúčtování stavby (celkové náklady dosáhly částky 284.097 K). Revize nezjistila ve vyúčtování žádné závady. Dále byl schválen rozpočet na rok 1909. Staršovstvo zde vyslovalo dík za obětavou a věrnou práci kurátora. Na své prosincové schůzi upustilo staršovstvo od zasklení galerie a rozhodlo o rozdělení prostoru jen plátěnými roletami. Hrou na varhany byl pověřen bratr Ondryáš, jemuž byl také svěřen dozor nad užíváním varhan.

Dne 24. února 1909 obdrželo staršovstvo žádost členů církve z Vršovíc o připojení ke sboru na Královských Vinohradech. V tomto roce

se také na sbor obrátil bývalý vikář J. Šimsa, který dlel v Barmen v Německu, s žádostí, zda by sbor nemohl podporovat českého žáka na misijní škole v Barmen (br. Nováka) po dobu dvou let částkou 120 K ročně, za což je pan Novák ochoten po ukončení studií ve sboru po dva roky pracovat. Staršovstvo pověřilo bratra kazatele, aby tuto záležitost projednal s ředitelem misijní školy v Barmen. Poté přistoupilo na ujednání s bratrem Novákem a zavázalo se jej po dva roky na studiích podporovat. Farář Marek byl také pověřen, aby se účastnil jako delegát na světové konferenci nedělních škol, která se toho roku konala v USA. V prosinci 1909 bylo usneseno opatřit hrob faráře Kašpara pamětní deskou a založit fond v jeho jménu pro nedělní školu. Při přípravě rozpočtu pro rok 1910 bylo doporučeno pokusit se o výběr salárů již v prvním pololetí roku. Dále byl podán návrh k vydávání čtvrtletního informačního letáku o životě sboru. Začátkem roku 1910 podává staršovstvo konventu návrh, aby všechny sbory pečovaly o konfirmandy a aby ve všech sborech bylo vytvořeno sdružení mládeže. Zároveň se mělo dbát na to, aby se mládež plně podílela na životě sboru. V měsíci červnu odjel farář Marek na konferenci o nedělních školách do USA a po svém návratu navštívil mnoho českých sborů, kterým sloužil kázáním.

Podle materiálů bratra Chadima zpracoval mch

Štědrý večer ve sboru

Srdečně zveme všechny, kteří chtějí po bohoslužbách u nás v kostele pobýt při společném štědrovečerním stole. Večeři začneme **o půl šesté** v 1. patře sborového domu. Kdo víte již nyní, že přijдете, dejte prosím vědět Lucii Slámové, tel. 271 732 206. Všichni jsou zváni.

ps

Informace ze schůze staršovstva

Staršovstvo na své schůzce 13.11.2003 mimo jiné:

- vyslechlo referát o jednání 1. řádného zasedání 52. konventu Pražského seniorátu, který připravil jeden z našich zvolených poslanců, br. místokurátor Jakub Šilar;
- bylo seznámeno s plánem nácvičku dětské vánoční hry, který předložila s. katechetka Eva Šormová, a schválilo finanční částku 7.100 Kč, požadovanou křesťanskou službou k pokrytí nákladů na vánoční dárkové balíčky pro děti a starší věkem;
- schválilo na doporučení hospodářské komise uvolnění částky 6.500 Kč na úhradu sborového pobytu v Janských Lázních pro rodinu azylantů Michajlevičových, nad kterými se náš sbor rozhodl vzít patronát v době, kdy žádali o azyl (v případě jejich zájmu);

- vzalo na vědomí žádost br. Miroslava Filipiho o ukončení čestného členství ve staršovstvu. Br. Filipimu byl vysloven dík za dosavadní příspěvní radou i zkušeností a nadále je srdečně zván k poradám hospodářské komise staršovstva.

es

VELKÝ předvánoční úklid

V sobotu 6. prosince od 10.00 chystáme úklid kostela a sborových prostor: vymeteme rohy kostela, vytřeme na kruchtě, setřeme lavice... a dovolí-li počasí, i okna umyjeme. Pokud můžete, přineste si čisticí prostředky a smetáky i hadry s sebou. Informace obdržíte od Pavla Coufala.
redakce

Program sborových akcí

- 25.11. 14.30 **starší věkem se nekonají**, neboť v ten den v 18.00 se koná ekumenická biblická hodina na Korunní 60.
- 25.11. 18.00 ekumenická „královská“ biblická hodina organizovaná místním odborem Kostnické jednoty Prahy 2. Místo konání: Korunní 60, 1. patro. Text: Malachiáš 2,17–3,5.
- 29.11. 15.30 místní odbor Kostnické jednoty Prahy 2 pořádá diskuzní fórum na téma *Svaté války v Bibli a spravedlivé války dnes*. Hosty budou M. Semín, J. Trojan a P. Černý.
- 2.12. 14.30 starší věkem; program připraví s. Květa Smolíková.
- 6.12. 10.00 brigáda na úklid kostela. Organizuje br. Pavel Coufal.
- 7.12. na 2. neděli adventní je po bohoslužbách pořádán vánoční dobročinný trh v režii s. Hanky Šilarové.
- 9.12. 14.30 starší věkem; program připraví seniorátní odbor KS.
- 16.12. 14.30 starší věkem; „vánoční program“. Připraví Martin T. Zikmund a Eva Šormová s dětmi.
- 17.12. 10.00 mateřské centrum zve na představení *Andělíčku můj strážníčku* divadla Basta fidli. Kde: Korunní 60, 1. patro.
- 18.12. 19.30 třicátníci, tradiční vánoční program s Bibli, vínem a hudbou připraví Jana a Jiří Fučíkovští.

Hrozen vinohradského evangelického sboru vychází zhruba jednou za měsíc. Redaktory jsou Matěj Cháb (chab@idealtour.cz), Petr Sláma (slama@etf.cuni.cz), Jana Šarounová (sarounova@quick.cz) a Jiří Svoboda (freedomek@quick.cz). Jazyková úprava Jana Šarounová. Sazba typografickým systémem L^AT_EX 2_ε a tisk Jiří Svoboda. Hrozen lze též najít na Internetu na URL <http://vinohrady.evangnet.cz/hrozen>. Příspěvky, reakce či dotazy pošlete na adresu sboru (Korunní 60, 120 00 Praha Vinohrady, tel: 224 253 550, e-mail: fsvinohrady@volny.cz) nebo přímo redaktorům. Uzávěrka tohoto čísla byla 13.11.2003. Náklady na tisk tohoto čísla činily 6 Kč.